

החזירו את כספכם!

ישנה טרם לברוק, ולאחר שבדק, לקבוע, שר"ח מנקרהמדינה על משבר מניות הבנקים, אינו יכול להוות בסיס לתביעה משפטית נגד הבנקים, עליידי אלה שנפגעו ממעללי הבנקים, ומישהו אחר, אולי אפילו יותר חשוב, אמר, שאם יתברר שהר"ח, על מימצאיו, כן יכול לשמש לתביעה נגד הבנקים, צריך למהר ולחוקק חוק, שימנע הגשת תביעות נגד הבנקים על רקע משבר המניות.

אין אלה דברים בעלי חשיבות אקדמית למישפטים ואנשיכספים, אלא בעלי חשיבות מעשית מאוד לעשרות, אם לא מאות, האלפים, שנפגעו קשה מאוד ממעלליהבנקים וסיפורו של שמשון גרשנוביץ מנתניה יוכיח.

● למרות הנסיון הרע

משון גרשנוביץ מנתניה, בעליה של חברה לבניין כשם שמגר, אף היא בנתניה, היה לקוח של סניףהחוף של בנק המזרחי בנתניה. הוא היה לקוח ותיק בסניף. מיד עם פתיחת הסניף פתח בו חשבון.

בקיץ '83 זכה הקבלן גרשנוביץ כשני מיכר רזים — הקמת מעוןילדים בנאותאפקה בתל אביב, בסכום של 12.861.351 מיליון שקל (במחירי חודש מאי '83) וכן במיכרו לשיפוץ בפנימיית ביתהספר החקלאי בכנות. בסכום של שישיה מיליון ו400 אלף שקל, במחירי יוני אותה שנה.

לאחר הוכיח במיכרו הראשון, זה של נאותאפקה, פנה גרשנוביץ למנהל הסניף של הבנק "שלו", כדי לקבל ערבות מטעם הבנק, בסכום של 7.4 מיליון שקל, להבטחת כיצוע העבודה.

הבנק, לשמחתו, נענה בחיוב, אך התנה תנאי שגרשנוביץ ירכוש לביטחון מניות של הבנק, בערך נקוב של 350 אלף שקל. זה לא מצא חן בעיני גרשנוביץ, כי היה לו נסיון לאינצ'ים, בעבר, עם עסק דומה, ואז באו ראשי הסניף ואמרו לו שיש בידם אישור ממנכ"ל הבנק, אהרון מאיר, שאם ירכוש מניות של בנק המזרחי והמניות ייאכרו בנכס במשך חודשיים, יוכל לקבל, לאחר החודשיים, את כספו צמוד למדד, או לדולר. גרשנוביץ הסכים, וכך רכשו עבורו מניות של בנק המזרחי בערך נקוב של 350 אלף שקל. עד כאן פרק א'.

● לקבל אישור מהמונה

ב סוף יולי '83 זכה גרשנוביץ במיכרו השני וכשפנה, ב"ו לאוגוסט, שוב לבנק המזרחי לקבלת ערבות, אמרו לו כי ישמחו לעמוד לרשותו באותם תנאים של הערבות הראשונה, ואכן, שוב נקנו מניות בנק המזרחי, הפעם בערך נקוב של 160 אלף שקל.

כרי להעמיד את הערבויות על ערך המלא, יש לציין כי ערך כדולארים או היה 154,517 דולר, כאן מסתיים פרק ב'.

בתום חודשיים פנה גרשנוביץ לסניף והסב את תשומת ליבם ששווי המניות מפגר ב-4%

נק המזרחי המאוחד

5-2

שורת יעל ואשי

הוראה למכירת ניירות ערך

שם הנייר: 69501

שם הלקוח: שרן גרשנוביץ

שער: 04 | 10 | 83 | 06 | 95 | 01

לשימוש אגף ני"ע בלבד

שלב: 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50 | 51 | 52 | 53 | 54 | 55 | 56 | 57 | 58 | 59

אספקת: תחנה, שעה, תאריך, מספר, סניף, שם הסניף, שם הלקוח, מפקדון

הוראת המכירה שלא בצעיה

ביקש ערבות. קיבל מניות

הבנקאיות ובתמורה לרכוש פת"ם, אשר ישמש כערבות. במקום המניות של בנק המזרחי על כך השיב מנהלהסניף שהוא צריך לקבל אישור מהמונים עליו.

המנהל התקשר לאן שהתקשר, אך לא הצליח למצוא את מי שחיפש. ואז סוכם בין גרשנוביץ לבין מנהלהסניף, כי יתקשר אליו יותר מאוחר, כדי לברר אם המכירה של המניות וקניית הדולארים לחשבון הפת"ם אכן בוצעה.

גרשנוביץ התקשר, ומנהלהסניף הסביר שוב כי התקשה למצוא את הממונה, שיאשר את החלפת המניות בפת"ם. גם למחרת לא נתקבל האישור. ואז הופסק המסחר בבורסה במניות הבנקים והחלה המפולת שעתידה היתה, לאחר שבועיים של הפסקת מסחר, לגזול את מחצית כספו של גרשנוביץ. כאן תם פרק ד'.

● לחכות לוועדת חקירה

א בל בכך לא תם העניין. מתברר, כי נמסר מכים הקשורים במתן הערבויות נעשו שינויים, ללא ידיעתו של גרשנוביץ. כך, למשל, נמחקו בטוה לבן המילים בנק המזרחי המ' אוחד בע"מ ובנק כללי ובמקומן חפיעו המ' לים מניות בנקאיות.

בזמן הגשת הבקשה למתן הערבויות, צויין, במפורש, בטופס הבקשה, כי הבטחה למתן הערבות הן מניות בנק המזרחי ומניות בנק כללי (שהיוו רק כ-10% מכלל הערבות).

שינוי נוסף שנעשה ללא ידיעתו של גרשנוביץ: הוספו המילים בטחונות נזילים בטופס הבקשה לערבויות. היום ברור למה, תם פרק ה"א.

בתחילת דצמבר פנה גרשנוביץ אל הנהלת בנק המזרחי ותבע מהבנק שיעמוד בהסכם ויפצה אותו על ירידת ערך המניות. הוא ביקש להתקבל לראיון אצל מנהל הבנק, אמרו לו שימתין. במררים, עד היום, תם פרק נוסף.

במאי '84 הגיש גרשנוביץ תלונה ליחידה לחקירת הונאות במטה המשטרה (היחידה של תתיניצב בנימין זיגל), על מירמה. עושה ומעשי זיוף מיסמכים, המשטרה הודיעה לגרשנוביץ שלא תנקוט בחליכים ותעביד את התלונה למפקחת על הבנקים.

באוגוסט פנה גרשנוביץ למפקחת על הבנקים, התשובה שקיבל: בכלים העומדים לרשותו לברור פניות, איננו יכולים לקבוע שהבנק פעל בניגוד להוראות, נוהלים, או שלא בתום לב, ובאשר להיבטים הפליליים, איננו הכתובת.

בנובמבר פנה גרשנוביץ למבקר המדינה, בסוף דצמבר פורסם ר"ח מבקר המדינה על ויסות מניות הבנקים.

עכשיו מחכה גרשנוביץ לוועדת החקירה שתקבע אם רק האוצר, בנק ישראל והרשות לניירות ערך אשמים, או שגם הבנקים אשמים במשהו. הוא רוצה שיחזירו לו את כספו.

בנק ישראל

ירושלים, יב' בחשון התשמ"ה
7 בנובמבר 1984

נכבד,

הנדון: פניית שמגר לבנין בע"מ
מכתב מ-15.8.84

לאחר עיון בוולונה וברור עם הבנק הננו להשיב:

בכלים העומדים לרשותנו לברור פניות איננו יכולים לקבוע שהבנק פעל בניגוד להוראות נהלים, או שלא בתום לב.

א. הטענה בענין הבטחת עובדי הבנק שהתשואה של המניות תהיה לפחות כמו השינוי במדד או כשער הדולר מוכחשת ע"י הבנק ובהעדר אסמכתאות אין באפשרותנו לקבוע פי צורך.

ב. בענין מתן הוראה למכירת המניות, אין לנו בסיס לקבוע שמר גרשנוביץ נתן הוראה חד משמעית למכירת המניות וכי לא הסכים להשהות את ההוראה עד שמנהל הסניף יקבל את אישור הממונים עליו.

ג. איננו יכולים גם לקבוע שבנסיבות אותם הימים, היה זה אבסורד מצד הבנק לסרב ולהמיר את המניות בכחחונות אחרים, מכל מקום, על בסיס ההסכם עם הלקוח נתון ענין זה לשקולו של הבנק.

ד. באשר להיבטים הפליליים של הפניה נציין כי אנו איננו הכתובת לחקירה מסוג זה.

לאור הנאמר לעיל איננו ממשיכים בברור פניה זו.

משה אשל
הממונה על פניות הציבור

מיכתב...בנקישראל

עלילה בפרקים

לעומת הדולר, ולכן, הוא אמר, הוא זכאי להפרש על פי ההסכם עימו.

תשובת מנהלהסניף: רק ימתין גרשנוביץ כמה שבועות והוא, המנהל, בטוח שההפרש לחובתו של גרשנוביץ יתאזן ואז, כמובן, לא ייזוק כלל. גרשנוביץ הסכים. עד כאן פרק גימ"ל.

כרביעי לאוקטובר '83 פנה גרשנוביץ למנהלהסניף, הזכיר לו, כי יש לסרב את עניין שווייהמניות. מנהלהסניף השיב בשאלה, אם הוא, גרשנוביץ, חושב שאם מניותהבנק יפלו ב-30% יצטרכו לפצות אותו ב-30%.

זה הספיק לגרשנוביץ. במקום להשיב, הוא פנה אל פקיד ניירות הערך והורה לו למכור, מייד, את יתרת מניות בנק המזרחי שברשותו, 375 אלף מניות. הפקיד השיב, כי בלי אישור מנהלהסניף לא יוכל למכור את המניות וני מנהלהסניף אמר, כי לא ימכור מאחר והמניות משמשות לביטחון לערבות שניתנה לגרשנוביץ. הקבלן הסביר מייד כי הוא רוצה למכור את

וגם מקל-גולף קטן מתקפל

יכולה לשאת 280 קילוגרם, אותך ועוד מישוה ועוד מישוה, אם יש מקום.

עוד מעלה לגלגליות הזו: היא אינה טובעת וזאת בגלל מבנה המיוחד, וכאן מוסבר משהו שאני לא מבין, אבל הייב לקבל. בקיצור, היא לא יכולה לטבוע. עכשיו באים כל מיני הסברים טכניים שגם אותם אני מתקשה להבין, ושוב בקיצור: היא יכולה לנוע ארבע שעות תמימות כגלל הדלק — בערך 10 ליטר של בנזין שבתאי הדלק שלה. עכשיו, המיזות: הגובה — 60 סנטימטר, הרוחב — 75 סנטימטר והאורך 2.80 מטרים, המשקל 57 קילוגרם. המחיר: 2450 דולר.

הנה עוד מתנה שאפשר היה לבקש בחגיגים. דבר פשוט, אבל חשוב, מסך גדול לסליידים. כן, כאלה שמצלמים. זה מה שקוראים בלעז סלייד-ויזאר אוטומטי, המשקף תמונות לגודל של 12